

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza

w sprawie z powództwa P. K.

przeciwko P. Zakładom Papierniczym Spółce Akcyjnej w P.

o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2005 r.,

kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł.

z dnia 28 maja 2004 r., sygn. akt III APa .../04,

1. odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny w Ł. wyrokiem z dnia 28 maja 2004 r. oddalił apelację strony pozwanej P. Zakładów Papierniczych Spółki Akcyjnej w P. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 9 lutego 2004 r. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. po ponownym rozpoznaniu sprawy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 24.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2000 r. do dnia zapłaty

tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia oraz kwotę 6000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy uznał, że wskazana przez pozwaną spółkę przyczyna rozwiązania z powodem umowy o pracę – zagarnięcie majątku spółki – telefonów komórkowych i nierozliczenie się z zaliczek pieniężnych nie jest uzasadniona. Stosownie do wytycznych Sądu Apelacyjnego przyjął, iż pozew został złożony w terminie, gdyż otrzymanie „awiza” i zapoznanie się z nim nie jest równoznaczne z dotarciem do adresata oświadczenia woli w taki sposób, iż mógł zapoznać się z jego treścią. Możliwość taka powstaje dopiero w chwili gdy w zwykłym toku czynności adresat uzyskuje realną możliwość zapoznania się z treścią przesyłki pocztowej. Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy związany był z mocą art. 386 § 6 k.p.c. wyrażoną w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 28 maja 2003 r. oceną prawną treści art. 264 § 2 k.p. i uznaniem, iż pozew został złożony przez powoda w terminie określonym w tym przepisie. Ocena prawna jako wiążąca dla Sądu Okręgowego nie podlegała rozpatrzeniu w toczącym się przed nim postępowaniu. Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, iż co najmniej 23 stycznia 1999 r. (data sporządzenia i podpisania pisma) prezes zarządu J. D. strony pozwanej powziął wiadomość w rozumieniu art. 52 § 2 k.p. o nierozliczeniu się przez powoda z zaliczek tj. o okolicznościach uzasadniających rozwiązanie umowy o pracę. Strona pozwana nie wykazała w toku postępowania by powód został przez pracodawcę wezwany do rozliczenia się z pobranych zaliczek i pomimo tego zaliczek nie zwrócił.

Strona pozwana wniosła kasację od powyższego wyroku.

Skarżonemu wyrokowi zarzucała naruszenie prawa materialnego art. 264 § 2 k.p. przez przyjęcie, iż doręczenie zawiadomienia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia nie nastąpiło w terminie jego awizowania adresatowi w okolicznościach polegających na niepoinformowaniu pracodawcy o tymczasowym miejscu pobytu pracownika innym niż wynikające z akt osobowych pracownika oraz w sytuacji niezorganizowania sobie przez pracownika posiadającego wyższe wykształcenie oraz pełniącego funkcję w zarządach podmiotów gospodarczych systemu doręczenia (odbioru przesyłek pocztowych) oraz przez przyjęcie, iż datą doręczenia zawiadomienia pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez

wypowiedzenia jest data, w której upłynął termin do odbioru awizowanej przesyłki w placówce pocztowej, bez względu na okoliczności świadczące o zawinieniu ze strony pracownika w zakresie braku podjęcia przesyłki lub też bez względu na okoliczności świadczące o naganności postępowania pracownika w tym zakresie. Zarzucała powodowi naruszenie art. 61 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez nieuwzględnienie swoistości przepisów prawa pracy w zakresie stosowania art. 61 k.c. w zw. z art. 300 k.p. do oceny skuteczności składania oświadczeń woli (dokonywania doręczeń w myśl art. 264 § 2 k.p.) i naruszenie art. 52 § 2 k.p. poprzez przyjęcie, iż w okolicznościach sprawy pozwany uchybił miesięcznemu terminowi na dokonanie rozwiązania umowy o pracę z powodem, które wynika z naruszenia przepisów postępowania polegającego na pominięciu dowodów oraz z błędnej oceny stanu faktycznego sprawy. Podniosła także zarzut naruszenia przepisów postępowania: art. 386 § 6 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż ocena prawna wyrażona w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji wiąże Sąd, któremu sprawa została przekazana także w sytuacji gdy Sąd ponownie rozpatrujący sprawę dokona, zgodnie z wytycznymi Sądu drugiej instancji, uzupełniających ustaleń faktycznych, które ocenione w oparciu o przepisy postępowania, w szczególności o przepis art. 233 § 1 k.p.c. pozwalają Sądowi pierwszej instancji wydać orzeczenie w brzmieniu tożsamym z sentencją orzeczenia poprzednio uchylonego oraz poprzez przyjęcie, iż związanie Sądu tą oceną prawną wyłącza możliwość opierania apelacji na zarzutach sprzecznych z tą oceną prawną, a także naruszenie art. 382 k.p.c. oraz art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak wnikliwego i pełnego zapoznania się z materiałem dowodowym oraz brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego polegający na pominięciu dowodu z przesłuchania prezesa zarządu pozwanej M. M. i dowodu z zeznań świadka R. S. oraz dowodu z zeznań G. K. Zeznania tych osób miałyby dotyczyć przyczyn podjęcia decyzji o rozwiązaniu umowy o pracę z powodem w kwietniu 1999 r. i dochowania miesięcznego terminu na rozwiązanie umowy o pracę oraz możliwości odbioru przez powoda przesyłki pocztowej zawierającej oświadczenie pozwanego o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia. Podniesiony zarzut odnosił się też do pominięcia dowodu z dokumentu w postaci wezwania do zapłaty z dnia 9 marca 1999 r.

Jako okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji przedstawiła, iż wyłaniające się w związku z niniejszą sprawą kwestie naganne stosunku pracownika do odbioru oświadczeń pracodawcy o rozwiązaniu lub wypowiedzeniu umowy o pracę, a w konsekwencji „przedłużanie” sobie przez pracownika terminu na wniesienie odwołania od tego oświadczenia oraz stosunku art. 386 § 6 k.p.c. do przepisów kodeksu cywilnego o kasacji mogą mieć istotne znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów powszechnych. Skarżąca podnosiła, iż jej zdaniem ograniczenie odnoszące się do związania oceną sądu rozpatrującego apelację (art. 386 § 6 k.p.c.) odnoszące się wyłącznie do sądu, któremu sprawa jest „zwracana do rozpatrzenia” w pierwszej instancji oraz sądu drugiej instancji ponownie rozpatrującego sprawę nie może być przenoszone na stronę postępowania. Strona postępowania, w kontekście istnienia regulowanego, ale powszechnego prawa do wniesienia kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji nie może być „pozbawiona do prezentowania swojego poglądu prawnego w apelacji, pomimo istnienia oceny prawnej sądu drugiej instancji, którą był związany sąd pierwszoinstancyjny”. Brak powołania w apelacji zarzutów natury prawnej niezgodnych z oceną prawną wyrażoną przez sąd drugiej instancji, faktycznie pozbawia stronę możliwości wniesienia kasacji poprzez brak możliwości zarzucenia sądowi drugiej instancji naruszenia prawa – głównie materialnego, skoro zarzutu takiego strona nie czyniła w apelacji, co w świetle art. 378 k.p.c. wyłącza obowiązek sądu drugiej instancji rozważenia niepowołanych argumentów. „Istotne jest w ocenie charakteru przepisu art. 386² § 6 k.p.c. także to, iż przepisy o kasacji zostały ustalone przez ustawę z 1 marca 1996 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 189), a zatem przepis art. 386 § 6 k.p.c. powstał w zupełnie innym stanie prawnym co do ukształtowania w k.p.c. środków odwoławczych”.

Skarżąca podniosła w kasacji także oczywiste naruszenie prawa wskazując na przytoczone podstawy kasacyjne odnoszące się do naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy.

Strona powodowa wniosła odpowiedź na kasację wnosząc o jej odrzucenie bądź odmowę przyjęcia kasacji do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 393 §1 k.p.c. Sąd Najwyższy może odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, a ponadto gdy kasacja jest oczywiście bezzasadna. Odmowa przyjęcia kasacji do rozpoznania nie może nastąpić, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza prawo albo gdy zachodzi nieważność postępowania (art. 393§2 k.p.c.).

Wnoszący kasację formułuje jako okoliczności uzasadniające jej rozpoznanie występujące w sprawie zagadnienia prawne określając je jako mogące mieć istotne znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów powszechnych. Odnosząc się do sformułowanej w ten sposób przesłanki wskazać należy, iż zagadnienie prawne powinno odnosić się do określonego przepisu prawa, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, nie może sprowadzać się do przedstawienia zarzutów skarżącego skierowanych pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też pytań retorycznych i nie może mieć charakteru abstrakcyjnego oderwanego od przesłanek orzekania w danej sprawie. Wskazywany przez skarżącego „naganny stosunek pracownika do odbioru oświadczeń pracodawcy o rozwiązaniu lub wypowiedzeniu umowy o pracę (...)” dotyczy art. 264 §1 k.p. a przepis ten ma utrwaloną wykładnię (por. min. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1998 r. I PKN 369/98, OSNP z 1999 nr 21, poz. 686). W rzeczywistości dotyczy ustalenia faktu - chwili dotarcia oświadczenia woli pracodawcy do pracownika w sposób pozwalający na zapoznanie się z jego treścią.

Skarżący formułuje ponadto zagadnienie prawne dotyczące wykładni art. 386 § 6 k.p.c. i jego stosunku do przepisów kodeksu postępowania cywilnego o kasacji. Podnieść należy, iż formułowanie zagadnienia prawnego nie może w istocie zmierzać do kwestionowania treści przepisu prawa. Przepisy dotyczące postępowań odwoławczych w k.p.c. są uregulowane wyczerpująco, a zarzut, iż przepis art. 386 § 6 k.p.c. (wskazany w kasacji także jako 286 § 6 k.p.c.) „powstał w

zupełnie innym stanie prawnym” nie może się ostać. Nie ma sprzeczności między tą regulacją a przepisami dotyczącymi kasacji. Podnieść należy, iż ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu orzeczenia Sądu drugiej instancji nie wiążą Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu kasacji (wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 1998 r. I CKN 595/97, OSNC 1998 nr 12, poz. 211). Zdaniem Sądu Najwyższego oba formułowane przez skarżącego zagadnienia prawne w istocie mają charakter zagadnień pozornych, nieuzasadniających przyjęcia kasacji do rozpoznania.

Skarżący podnosił w kasacji także oczywiste naruszenie prawa przez zaskarżony wyrok w zakresie przytoczonych w kasacji podstaw kasacyjnych odnoszących się do naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy. Już samo sformułowanie tej przesłanki przez powtórzenie podstaw kasacyjnych należy ocenić negatywnie. Oczywistość naruszenia prawa w rozumieniu art. 393 § 2 k.p.c. powinna być rozumiana jako widoczna bez pogłębionej analizy prawnej sprzeczność w wykładni lub stosowaniu z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2001 r. I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę kasacji w rozumieniu art. 393¹ k.p.c. , lecz o naruszenie kwalifikowane. Sąd Najwyższy nie stwierdził oczywistego naruszenia prawa przez zaskarżone orzeczenie, a skarżący nie wykazał na czym na ta oczywistość, jego zdaniem, ma polegać.

Z tych przyczyn na podstawie art. 393⁷ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.